

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Vrchní soud v Olomouci rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Ladislava Bognára a soudců JUDr. Pavla Koláře a Mgr. Jakuba Černoška ve věci

žalobkyně: **Ing. Ivana Tesařová**, narozená 7. 8. 1966
bytem Nedbalova 2412/9, 735 06 Karviná–Nové Město

proti

žalovanému: **Ing. Lee Louda**, IČO 69326681
sídlem Vodičkova 41, 110 00 Praha 1
insolvenční správce dlužníka OKD, a.s., IČO 26863154
sídlem Stonavská 2179, Doly, 735 06 Karviná
zastoupený advokátem JUDr. Dušanem Dvořákem
sídlem Hlinky 505/118, 603 00 Brno

o určení pohledávky, jako incidenční spor v insolvenčním řízení dlužníka OKD, a.s., vedeném u Krajského soudu v Ostravě pod sp. zn. KSOS 25 INS 10525/2016, o odvolání žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 25. 5. 2017, č. j. 32 Icm 3249/2016-24 (KSOS 25 INS 10525/2016),

takto:

I. Rozsudek soudu prvního stupně se **potvrzuje**.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů odvolacího řízení.

Odůvodnění:

1. Shora označeným rozsudkem soud prvního stupně zamítl návrh, aby soud určil, že pohledávka žalobkyně, přihlášená pod č. P 465 ve výši 6 400 365 Kč v insolvenčním řízení vedeném

Shodu s prvopisem potvrzuje Jana Sedláčková.

u Krajského soudu v Ostravě pod sp. zn. KSOS 25 INS 10525/2016, je co do důvodu a výše po právu (výrok I.), a žalobkyni uložil povinnost zaplatit žalovanému na náhradě nákladů řízení částku 8 228 Kč (výrok II.). V odůvodnění soud uvedl, že žalobkyně do insolvenčního řízení dlužníka přihlásila nezajištěné nevykonatelné pohledávky v celkové výši 6 400 365 Kč. Tyto pohledávky byly žalovaným a dlužníkem popřeny ve stejném rozsahu v rámci přezkumného jednání konaného dne 10. 8. 2016. Žalobkyni bylo dne 5. 10. 2016 doručeno vyrozumění žalovaného o popření její pohledávky jak insolvenčním správcem, tak i dlužníkem, a proto byla současně poučena, že své právo může uplatnit žalobou na určení pohledávky u insolvenčního soudu s tím, že popření pohledávky dlužníkem v reorganizaci má stejné účinky jako popření pohledávky insolvenčním správcem, a věřitelé podávají žalobu vždy proti dlužníkovi. Jestliže dlužník popřel nezajištěnou nevykonatelnou pohledávku věřitele poté, co nastaly účinky povolení reorganizace, bylo na věřiteli popřené pohledávky, aby podal žalobu o určení pravosti, výše nebo pořadí popřené pohledávky nejen proti insolvenčnímu správci, ale i proti popírájícímu dlužníku (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ve sp. zn. 29 Cdo 4515/2011). Soud vycházel rovněž z právní úpravy obsažené v § 410 a § 336 zákona č. 182/2006 Sb. o úpadku a způsobech jeho řešení ve znění pozdějších předpisů (dále jen IZ), která je dle jeho názoru totožná. V dané věci žaloba směřovala pouze vůči insolvenčnímu správci, a proto soud žalobu zamítl. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto v souladu s § 142 odst. 1 OSŘ, když žalobkyně nebyla ve věci úspěšná, a proto jí vznikla povinnost nahradit náklady řízení plně úspěšného žalovaného.

2. Proti tomuto rozsudku podala žalobkyně odvolání, ve kterém namítala, že z pouhé totožnosti formulace § 410 IZ a § 336 IZ nelze dovozovat stejné účinky jako při popření pohledávky dlužníkem v rámci oddlužení. Dále nesouhlasila se závěrem, že pouhé popření pohledávky dlužníkem zakládá jeho povinnou pasivní legitimaci v řízení, když je na volbě žalobce, koho označí za žalovaného, resp. vůči komu bude směřovat žaloba. Žalobkyně se rovněž domáhala nápravy daného stavu tím, že jí bude umožněno přistoupení dalšího účastníka (žalovaného) – dlužníka. Mimo to též poukazovala na fungování insolvenčního rejstříku a na častou nedostupnost daných listin, zejména protokolu o přezkumném jednání. Rovněž namítala nesprávné a nedostatečné poučení ze strany insolvenčního správce a současně i soudu ohledně účastenství. Proto navrhovala, aby odvolací soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení, případně aby bylo její žalobě vyhověno.
3. Žalovaný se k podanému odvolání nevyjádřil.
4. Odvolací soud poté, co dovodil, že včas podané přípustné odvolání oprávněnou osobou obsahuje náležitosti stanovené ust. § 205 odst. 1 OSŘ a odvolací důvod dle ust. § 205 odst. 2 písm. g) OSŘ, přezkoumal rozsudek soudu prvního stupně, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo (bez nařízení odvolacího jednání dle § 214 odst. 3 OSŘ), a dospěl k závěru, že odvolání důvodné není.
5. Z obsahu spisu je pro účely tohoto rozhodnutí podstatné, že žalobou doručenou soudu dne 8. 9. 2016 se žalobkyně vůči žalovanému insolvenčnímu správci domáhala určení, že její nevykonatelné pohledávky přihlášené do insolvenčního řízení dlužníka jsou co do důvodu a výše po právu. Žalovaný navrhoval zamítnutí žaloby, neboť předmětné pohledávky byly popřeny jak insolvenčním správcem, tak i dlužníkem za trvání účinku reorganizace, a proto měla žaloba směřovat i vůči dlužníkovi. Poté soud prvního stupně rozhodl napadeným rozsudkem.
6. Z insolvenčního rejstříku dlužníka vedeného Krajským soudem v Ostravě, jakožto soudem insolvenčním, pod sp. zn. KSOS 25 INS 10525/2016 vyplývá, že žalobkyně přihlásila do insolvenčního řízení dlužníka přihláškou č. P 465 své nezajištěné a nevykonatelné pohledávky v celkové výši 6.400.365,- Kč. Z protokolu o přezkumném jednání včetně přezkumného listu

příhlášky č. P 465 ze dne 10. 8. 2016 se podává, že insolvenční správce popřel pohledávky žalobkyně co do pravosti z důvodu, že neexistují a nevznikly, a pro případ, že by bylo prokázáno, že nárok vznikl, došlo k popření rovněž co do výše s tím, že výše každé dílčí pohledávky by měla činit 1.000,- Kč. Ve stejném rozsahu popřel pohledávky i dlužník. Z usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 12. 8. 2016, č. j. KSOS 25 INS 10525/2016-B181 vyplývá, že bylo schváleno usnesení schůze věřitelů ze dne 11. 8. 2016, kterým byla povolena reorganizace dlužníka. Z potvrzení o doručení (dodejka) a vyrozumění ze dne 3. 10. 2016 vyplývá, že žalobkyni bylo dne 5. 10. 2016 doručeno vyrozumění insolvenčního správce o popření její pohledávky jak insolvenčním správcem, tak i dlužníkem. Insolvenční správce ve vyrozumění poučil žalobkyni, že může uplatnit své právo žalobou na určení pohledávky u insolvenčního soudu s tím, že popření pohledávky dlužníkem má v reorganizaci stejné účinky jako popření pohledávky insolvenčním správcem a věřitelé nevykonatelné pohledávky, která byla popřena dlužníkem, podávají žalobu vždy proti dlužníkovi.

7. Takto byl zjištěn skutkový stav soudem prvního stupně a odvolatelka jej nezpochybňuje. Odvolací soud z něj vyšel pro posouzení důvodnosti podaného odvolání, neboť i on jej považuje za správný.
8. Podle ust. § 336 odst. 1 IZ není-li dále stanoveno jinak, platí o přezkoumání přihlášených pohledávek v reorganizaci obdobně § 190 až 202.
9. Podle ust. § 336 odst. 2 IZ popření pohledávky dlužníkem má v reorganizaci tytéž účinky jako popření pohledávky insolvenčním správcem, ustanovení § 51 odst. 2 tím však není dotčeno; pro toto popření platí obdobně ustanovení o zjištění pohledávky týkající se insolvenčního správce. Jestliže dlužník popřel pohledávku při přezkumném jednání, které se konalo dříve, než nastaly účinky povolení reorganizace, nastávají účinky tohoto popření v reorganizaci dnem, kdy nastaly účinky povolení reorganizace; tento den je rozhodný i pro počátek běhu lhůt k podání žaloby o určení pravosti, výše nebo pořadí pohledávky. Věřitelé nevykonatelné pohledávky, která byla popřena dlužníkem, podávají žalobu vždy vůči dlužníku.
10. Podle ust. § 410 odst. 1 IZ není-li dále stanoveno jinak, platí o přezkoumání přihlášených pohledávek za trvání účinnosti oddlužení obdobně § 190 až 202.
11. Podle ust. § 410 odst. 2 IZ přezkoumání přihlášených pohledávek provede insolvenční správce tak, že v seznamu přihlášených pohledávek podle § 189 odst. 1 u každé z pohledávek výslovně uvede, zda ji on sám, dlužník nebo věřitel popírá nebo nepopírá, přičemž ke stanovisku dlužníka bude připojen i podpis dlužníka; stanovisko dlužníka zjistí insolvenční správce při osobním jednání s dlužníkem, jehož datum a místo konání sdělí dlužníkovi nejméně 7 dní předem. Věřitele, jehož nevykonatelná přihlášená pohledávka byla popřena, o tom insolvenční správce písemně vyrozumí a poučí jej o dalším postupu. Poté insolvenční správce vypracuje zprávu o přezkumu; její součástí je záznam o jednání s dlužníkem podepsaný insolvenčním správcem a dlužníkem, seznam přihlášených pohledávek a doklad o písemném vyrozumění věřitele, jehož nevykonatelná přihlášená pohledávka byla popřena
12. Podle ust. § 198 odst. 1 IZ věřitelé nevykonatelné pohledávky, která byla popřena insolvenčním správcem, mohou uplatnit své právo žalobou na určení u insolvenčního soudu do 30 dnů od přezkumného jednání nebo od právní moci rozhodnutí o schválení zprávy o přezkumu podle § 410 odst. 3 písm. a); tato lhůta však neskončí dříve než uplynutím 15 dnů od doručení vyrozumění podle § 197 odst. 2 nebo § 410 odst. 2. Žalobu podávají vždy proti insolvenčnímu správcovi. Nedojde-li žaloba ve stanovené lhůtě insolvenčnímu soudu, k pohledávce popřené co do pravosti se nepřihlíží; pohledávka popřená co do výše nebo pořadí je v takovém případě zjištěna ve výši nebo pořadí uvedeném při jejím popření.

13. Podle rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 23. 7. 2015 ve sp. zn. 29 ICdo 24/2013 platí, že popře-li nevykonatelnou pohledávku jak insolvenční správce, tak dlužník v oddlužení, musí být žaloba o určení pravosti, výše nebo pořadí pohledávky včas podána (v rozsahu dotčeném popěrným úkonem toho kterého z nich) proti oběma popírajícím (proti insolvenčnímu správci i proti dlužníku). Nepodá-li věřitel nevykonatelné pohledávky, popřené insolvenčním správcem i dlužníkem v oddlužení, včas žalobu o určení pravosti, výše nebo pořadí pohledávky vůči některému z popírajících (vůči insolvenčnímu správci nebo vůči dlužníku), pak v rozsahu popření pohledávky tím z popírajících, vůči kterému věřitel žalobu nepodal, nastávají účinky uvedené v § 198 odst. 1 větě třetí insolvenčního zákona. Včasnou žalobu podanou přihlášeným věřitelem ve stejném rozsahu vůči druhému popírajícímu insolvenční soud zamítne.
14. Odvolací soud, po srovnání zákonné úpravy v ust. § 336 odst. 1 a 2 IZ a ust. § 410 odst. 1 a 2 IZ, která je obdobná, vycházejí z citovaného závěru Nejvyššího soudu, dospěl k závěru, že popřel-li nevykonatelnou pohledávku jak insolvenční správce, tak dlužník, u něhož byla následně povolena reorganizace, musí být žaloba o určení pravosti, výše nebo pořadí pohledávky včas podána (v rozsahu dotčeném popěrným úkonem toho kterého z nich) proti oběma popírajícím (proti insolvenčnímu správci i proti dlužníku). Nepodala-li žalobkyně, resp. věřitelka nevykonatelné pohledávky popřené insolvenčním správcem i dlužníkem, včas žalobu o určení pravosti vůči dlužníku, pak v rozsahu popření pohledávky tím z popírajících, vůči kterému věřitelka (žalobkyně) žalobu nepodala, nastávají účinky uvedené v § 198 odst. 1 větě třetí IZ.
15. Soud prvního stupně tak postupoval správně, zamítl-li včasně podanou žalobu podanou přihlášenou věřitelkou (žalobkyní), jejíž pohledávky byly popřeny jak insolvenčním správcem, tak i dlužníkem, směřovala-li žaloba pouze proti insolvenčnímu správci. Jelikož žaloba směřující i vůči dlužníkovi nedošla ve stanovené lhůtě insolvenčnímu soudu, tak se k nevykonatelné nezajištěné pohledávce popřené co do pravosti již nepřihlíží.
16. Odvolací námitky žalobkyně stran pasivní legitimace pak odvolací soud ve světle výše uvedeného právního názoru považuje za nedůvodné. Po uplynutí lhůty pro podání žaloby rovněž nelze celou situaci zhojit např. přistoupením dalšího žalovaného, neboť by to bylo proti smyslu a účelu lhůt insolvenčních zákonem stanovených. Stejně tak by bylo i proti smyslu a účelu insolvenčního řízení, a v rozporu se zásadou rovnosti všech věřitelů a ostatních účastníků insolvenčního řízení, aby soud v rámci incidenčního řízení žalobkyni poučoval, koho má žalovat. Jak sama žalobkyně v odvolání tvrdila, je volbou žalobkyně, koho označí za žalovaného, avšak nemůže pak očekávat, že neoznačí-li současně i dlužníka, který její pohledávky popřel, že bude v řízení o určení pravosti pohledávek úspěšná. Rovněž odvolací námitky stran nedostupnosti listin v rámci insolvenčního rejstříku považuje odvolací soud za nedůvodné, neboť insolvenční rejstřík je veřejným rejstříkem se vzdáleným přístupem, který je dostupný každému k nahlížení on-line. Mimo to žalobkyni bylo prokazatelně doručeno písemné vyrozumění o popření pohledávek a současně byla i poučena o možnosti podání žaloby a rovněž vůči komu.
17. S ohledem na uvedené považuje odvolací soud odvolání žalobkyně za zcela nedůvodné a proto napadený rozsudek v souladu s § 219 OSŘ jako věcně správný potvrdil.
18. O nákladech odvolacího řízení bylo rozhodnuto podle ustanovení § 224 odst. 1 ve spojení s § 151 odst. 1, § 142 odst. 1 OSŘ a § 202 odst. 1 IZ, tak že žádný z účastníků nemá právo na jejich náhradu, neboť v odvolacím řízení úspěšnému žalovanému žádné náklady v odvolacím řízení nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí **může** účastník podat dovolání k Nejvyššímu soudu ČR do dvou měsíců od jeho doručení u soudu, který rozhodoval v prvním stupni, a to pouze z důvodu, že rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení věci. Bude-li odvolacím soudem vydáno opravné usnesení, poběží tato lhůta od doručení opravného usnesení. Dovolání je přípustné, jestliže toto rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak. Přípustnost dovolání je oprávněn zkoumat jen dovolací soud (§ 237 a § 239 OSŘ).

Olomouc 6. února 2018

JUDr. Ladislav Bognár v.r.
předseda senátu